

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 220

24 Οκτωβρίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4023

Διεύρυνση της άμεσης και συμμετοχικής δημοκρατίας
με τη διενέργεια δημοψηφίσματος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΕΡΩΤΗΜΑ-ΨΗΦΟΦΟΡΟΙ-ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Άρθρο 1

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η οργάνωση της διαδικασίας προσφυγής σε δημοψήφισμα για κρίσιμο εθνικό θέμα ή για ψηφισμένο νομοσχέδιο που ρυθμίζει σοβαρό κοινωνικό ζήτημα με εξαίρεση τα δημοσιονομικά, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 44 του Συντάγματος.

Άρθρο 2

1. Το δημοψήφισμα προκηρύσσεται με προεδρικό διάταγμα.

2. Το προεδρικό διάταγμα προκήρυξης δημοψηφίσματος για κρίσιμο εθνικό θέμα προσυπογράφεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και για ψηφισμένο νομοσχέδιο, που ρυθμίζει σοβαρό κοινωνικό ζήτημα, από τον Πρόεδρο της Βουλής.

3. Το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, με την οποία γίνεται δεκτή η πρόταση για τη διενέργεια δημοψηφίσματος και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 3

1. Ο ψηφοφόρος καλείται να εκφράσει την προτίμησή του στο ερώτημα ή στα ερωτήματα, που καθορί-

ζονται στην απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, με την οποία γίνεται δεκτή η πρόταση για τη διενέργεια δημοψηφίσματος.

2. Το ερώτημα ή τα ερωτήματα και οι απαντήσεις τους διατυπώνονται κατά τρόπο σαφή και σύντομο.

3. Το ερώτημα ή τα ερωτήματα και οι απαντήσεις τους αναφέρονται ειδικά στο προεδρικό διάταγμα προκήρυξης του δημοψηφίσματος.

Άρθρο 4

1. Το δημοψήφισμα διενεργείται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία.

2. Στο δημοψήφισμα ψηφίζουν οι Έλληνες και οι Ελληνίδες που είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και την ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας βρίσκονται εντός των ορίων της Επικράτειας.

Άρθρο 5

Στο δημόσιο διάλογο, επί του ερωτήματος ή των ερωτημάτων που τίθενται στην ψηφοφορία, και, εν γένει, στη διενέργεια του δημοψηφίσματος συμμετέχουν πολιτικά κόμματα, ανεξαρτήτως της εκπροσώπησης τους στη Βουλή ή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενώσεις προσώπων, επιστημονικές, επαγγελματικές ή συνδικαλιστικές οργανώσεις και κάθε άλλη οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 6

1. Τα έσοδα και οι δαπάνες κατά τη διάρκεια της περιόδου από την απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, με την οποία γίνεται δεκτή η πρόταση για τη διενέργεια δημοψηφίσματος, έως τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας θεωρούνται εκλογικές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 3023/2002 (Α' 146).

2. Σε όσους συμμετέχουν στη διενέργεια δημοψηφίσματος δεν διατίθεται κρατική χρηματοδότηση.

3. Απαγορεύεται η χρηματοδότηση και κάθε άλλου είδους παροχές ή διευκολύνσεις σε όσους συμμετέχουν στη διενέργεια δημοψηφίσματος από:

α) φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια ή που είναι ιδιοκτήτες ή εκδότες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελληνίας ή τοπικής κυκλοφορίας ή που είναι ιδιοκτήτες ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών, εν γένει, σταθμών,

β) νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, και

γ) Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του πρώτου και του δεύτερου βαθμού.

4. Η χρηματοδότηση από το ίδιο φυσικό πρόσωπο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

5. α) Όποιος από τους συμμετέχοντες στη διενέργεια δημοψηφίσματος λαμβάνει χρηματοδότηση κατά παράβαση της παραγράφου 3, τιμωρείται με πρόστιμο έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

Όποιος χρηματοδοτεί συμμετέχοντες στη διενέργεια δημοψηφίσματος κατά παράβαση της παραγράφου 3, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη και πρόστιμο τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

β) Όποιος από τους συμμετέχοντες στη διενέργεια δημοψηφίσματος λαμβάνει χρηματοδότηση κατά παράβαση της παραγράφου 4, τιμωρείται με πρόστιμο στο εκατονταπλάσιο της υπέρβασης.

Όποιος χρηματοδοτεί συμμετέχοντες στη διενέργεια δημοψηφίσματος κατά παράβαση της παραγράφου 4, τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος και πρόστιμο τουλάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Άρθρο 7

1. Για τη συμμετοχή στη διενέργεια δημοψηφίσματος επιβάλλεται όριο δαπανών.

2. Οι δαπάνες των πολιτικών κομμάτων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το τριάντα τοις εκατό (30%) της χρηματοδότησης που διατέθηκε στις τελευταίες γενικές βουλευτικές εκλογές.

3. Οι δαπάνες ενώσεων προσώπων, επιστημονικών, επαγγελματικών ή συνδικαλιστικών οργανώσεων και κάθε άλλης οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού που αποτελεί όριο δαπανών για τα πολιτικά κόμματα, σύμφωνα με την παράγραφο 2.

4. Η υπέρβαση του ορίου δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο που ανέρχεται στο πενταπλάσιο του ποσού της υπέρβασης.

Άρθρο 8

1. Η οικονομική διαχείριση κατά τη διάρκεια της περιόδου από την απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, με την οποία γίνεται δεκτή η πρόταση για τη διενέργεια δημοψηφίσματος, έως τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας, ελέγχεται από την Επιτροπή του άρθρου 21 του ν. 3023/2002.

2. Τα πολιτικά κόμματα, ανεξαρτήτως της ιδιότητάς τους ως δικαιούχων κρατικής χρηματοδότησης, καθώς επίσης οι ενώσεις προσώπων, οι επιστημονικές, οι επαγγελματικές ή οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και κάθε άλλη οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών που συμμετέχουν στη διενέργεια δημοψηφίσματος υποχρεούνται

στη σύνταξη και τη δημοσίευση ειδικής έκθεσης εσόδων και δαπανών.

3. Η οικονομική διαχείριση για τη συμμετοχή στη διενέργεια δημοψηφίσματος πολιτικών κομμάτων που λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση αποτελεί διακριτή έγγραφη και στον ισολογισμό εσόδων και δαπανών του επόμενου έτους.

4. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται τα άρθρα 18 και 19 του ν. 3023/2002.

5. Όποιος από τους συμμετέχοντες στη διενέργεια δημοψηφίσματος δεν συμμορφώνεται στις υποχρεώσεις δημοσιότητας της οικονομικής του διαχείρισης, τιμωρείται με πρόστιμο έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

6. Οι κυρώσεις των άρθρων 6, 7 και 8 επιβάλλονται στα πολιτικά κόμματα με απόφαση του Προέδρου της Βουλής και στους λοιπούς συμμετέχοντες στη διενέργεια δημοψηφίσματος με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΡΟΒΟΛΗ

Άρθρο 9

1. Κατά τη διάρκεια της περιόδου από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, με το οποίο προκηρύσσεται η διενέργεια δημοψηφίσματος, έως και την Παρασκευή πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας οι δημόσιοι και οι ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί, οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης, καθώς επίσης οι φορείς παροχής συνδρομητικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών κάθε μορφής υποχρεούνται να μεταδίδουν μηνύματα όσον συμμετέχουν στο δημοψήφισμα.

2. Η διάρκεια του χρόνου για τη μετάδοση μηνυμάτων καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού που είναι αρμόδιος για την εποπτεία των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

Ο χρόνος που διατίθεται κατανέμεται ισομερώς μεταξύ εκείνων που τάσσονται υπέρ καθεμιάς από τις προφερόμενες απαντήσεις στο ερώτημα ή στα ερωτήματα.

3. Με όμοια απόφαση και υπό τους ίδιους όρους καθορίζεται ο χρόνος που διατίθεται στα δελτία ειδήσεων των κρατικών και ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών για την παρουσίαση της δραστηριότητάς τους.

4. Η μετάδοση των μηνυμάτων και η παρουσίαση της δραστηριότητας διενεργείται δωρεάν και απαλλάσσεται από κάθε τέλος.

5. Δικαιούχοι των χώρων υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων, όπως καθορίζονται στο άρθρο 44 του π.δ. 96/2007 (Α' 116), είναι και οι ενώσεις προσώπων, οι επιστημονικές, οι επαγγελματικές ή οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, καθώς επίσης κάθε άλλη οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών που συμμετέχουν στη διενέργεια δημοψηφίσματος.

Άρθρο 10

1. Με κριτήριο τη θέση τους στο ερώτημα ή στα ερωτήματα που τίθενται στην κρίση των ψηφοφόρων, τα πολιτικά κόμματα, οι ενώσεις προσώπων, οι επιστημονικές, οι επαγγελματικές ή οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και κάθε άλλη οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών συμμετέχουν στην αντίστοιχη «Επιτροπή Υποστήριξης».

2. Για την απόφασή τους ενημερώνεται με την υποβολή σχετικής δήλωσης ο Υπουργός Εσωτερικών εντός τριών ημερών από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, με το οποίο προκηρύσσεται η διενέργεια δημοψηφίσματος.

3. Ο χρόνος που διατίθεται με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 9 για την προβολή μηνυμάτων και την παρουσίαση της δραστηριότητας, καθώς επίσης οι χώροι υπαίθριας προβολής της παραγράφου 5 του άρθρου 9 κατανέμονται μεταξύ όσων συμμετέχουν στην αντίστοιχη «Επιτροπή Υποστήριξης» με απόφασή τους.

4. Κάθε «Επιτροπή Υποστήριξης» έχει δικαίωμα να ορίζει έναν εκπρόσωπό της και τον αναπληρωτή του σε κάθε εκλογικό τμήμα.

5. Τα ζητήματα που αφορούν τη δημιουργία και τη συμμετοχή σε «Επιτροπή Υποστήριξης», καθώς επίσης κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 11

Κατά τη διάρκεια της περιόδου από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, με το οποίο προκηρύσσεται η διενέργεια δημοψηφίσματος, έως και την ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας, απαγορεύεται σε όσους συμμετέχουν σε αυτό:

α) η ανάρτηση ή η επικόλληση σε εξωτερικούς δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους και σε αυτοκινούμενα μέσα αεροπλάνων, πανών, αφισών, γιγαντοαφισών και κάθε άλλου είδους υλικού προβολής, εκτός των χώρων της παραγράφου 5 του άρθρου 9, καθώς επίσης η αναγραφή συνθημάτων, και

β) η μετάδοση μηνυμάτων από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς επίσης από φορείς παροχής συνδρομητικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 9.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Άρθρο 12

1. Η ψηφοφορία διεξάγεται εντός τριάντα ημερών από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, με το οποίο προκηρύσσεται το δημοψήφισμα, κατά εκλογικές περιφέρειες, όπως αυτές καθορίζονται κάθε φορά στις διατάξεις του νόμου για την εκλογή βουλευτών.

2. Ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας ορίζεται η Κυριακή.

3. Η ψηφοφορία αρχίζει στις 7.00 και ολοκληρώνεται στις 19.00 της ίδιας ημέρας.

Άρθρο 13

1. Το εκλογικό σώμα εκφράζει την προτίμησή του σε έντυπο ψηφοδέλτιο με τη χρήση των όρων ΝΑΙ και ΟΧΙ ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο καθορίζει η Ολομέλεια της Βουλής στην απόφασή της για τη διενέργεια δημοψηφίσματος.

2. Στους ψηφοφόρους μαζί με το έντυπο χορηγείται και ένα λευκό ψηφοδέλτιο.

Άρθρο 14

1. Τα ψηφοδέλτια έχουν ορθογώνιο σχήμα και κατασκευάζονται, ομοιόμορφα για όλη τη χώρα, από λευκό χαρτί με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Οι διαστάσεις του ψηφοδελτίου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται την τρίτη ημέρα μετά τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος προκήρυξης του δημοψηφίσματος.

2. Οι φάκελοι, μέσα στους οποίους κλείνονται τα ψηφοδέλτια, είναι ομοιόμορφοι για όλη τη χώρα και κατασκευάζονται με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών από αδιαφανές χαρτί.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται ανάλογα το άρθρο 75 του π.δ. 96/2007.

3. Τα ψηφοδέλτια και οι φάκελοι αποστέλλονται στον οικείο Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού και για την Περιφέρεια Αττικής στον Περιφερειάρχη της το αργότερο πέντε ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας και σε αριθμό μεγαλύτερο τουλάχιστον κατά είκοσι τοις εκατό (20%) του αριθμού των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων σε κάθε εκλογικό τμήμα.

Άρθρο 15

1. Σε κάθε έντυπο ψηφοδέλτιο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα μαύρης απόχρωσης το ερώτημα ή τα ερωτήματα.

2. Παραπλεύρως κάθε ερωτήματος αναγράφονται, με κεφαλαία γράμματα μαύρης απόχρωσης, οι απαντήσεις που έχει στη διάθεσή του ο ψηφοφόρος.

3. Το ερώτημα και οι απαντήσεις χωρίζονται μεταξύ τους με κάθετη γραμμή της ίδιας απόχρωσης.

4. Στην περίπτωση που τα ερωτήματα είναι περισσότερα, αυτά και οι απαντήσεις χωρίζονται μεταξύ τους με οριζόντια γραμμή.

5. Ο ψηφοφόρος εκφράζει την προτίμησή του σε κάθε ερώτημα, θέτοντας, παραπλεύρως της απάντησης που προκρίνει, σταυρό ή άλλη, καθορισμένη στο προεδρικό διάταγμα προκήρυξης του δημοψηφίσματος, ένδειξη, με μελάνι μαύρης ή γαλάζιας απόχρωσης.

6. Όταν δεν τίθεται σταυρός ή άλλη προβλεπόμενη ένδειξη σε έντυπο ψηφοδέλτιο, αυτό για κάθε ερώτημα χωρίς απάντηση θεωρείται λευκό.

Άρθρο 16

1. Από τις προτιμήσεις των ψηφοφόρων σε κάθε ερώτημα επικρατεί εκείνη, η οποία συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των έγκυρων ψηφοδελτίων.

2. Στα έγκυρα ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται τα λευκά.

3. Το αποτέλεσμα δημοψηφίσματος για κρίσιμο εθνικό θέμα είναι δεσμευτικό, όταν στην ψηφοφορία λάβει μέρος τουλάχιστον το σαράντα τοις εκατό (40%) όσων έχουν εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους.

4. Το αποτέλεσμα δημοψηφίσματος για ψηφισμένο νομοσχέδιο που ρυθμίζει σοβαρό κοινωνικό ζήτημα είναι δεσμευτικό, όταν στην ψηφοφορία λάβει μέρος τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) όσων έχουν εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΔΙΑΛΟΓΗ ΤΩΝ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΩΝ

Άρθρο 17

1. Μετά το άνοιγμα της κάλπης και την αρίθμηση των φακέλων η εφορευτική επιτροπή προβαίνει στη διαλογή των ψηφοδελτίων ως εξής:

α) ο πρόεδρος της ή όποιος διευθύνει τις εργασίες της παίρνει από την κάλπη ένα-ένα φάκελο, τον αποσφραγίζει και, αφού διακριβώσει ότι το ψηφοδέλτιο είναι έγκυρο, το επιδεικνύει, σε όποιον από τους παρισταμένους το ζητήσει, και διαβάζει το περιεχόμενό του, έτσι ώστε να τον ακούνε όλοι,

β) κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο αριθμείται κατά τη σειρά εξαγωγής του από την κάλπη και μονογραφείται από τον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής ή εκείνον που διευθύνει τις εργασίες της, ο οποίος θέτει τη μονογραφή του δίπλα από το σταυρό ή την οποιαδήποτε άλλη καθορισμένη ένδειξη, και

γ) στη συνέχεια συμπληρώνεται ο αριθμός του ψηφοδελτίου στον ειδικό πίνακα και στην αντίστοιχη στήλη του ερωτήματος του δημοψηφίσματος.

2. Αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η διαλογή, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή εκείνος που διευθύνει τις εργασίες της, τηλεγραφεί ή ανακοινώνει, εγγράφως ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο και χωρίς καμία καθυστέρηση στον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού που υπάγεται το εκλογικό τμήμα και για την Περιφέρεια Αττικής στον Περιφερειάρχη της, το αποτέλεσμα της διαλογής των ψηφοδελτίων.

Στην ανακοίνωση περιλαμβάνονται:

α) ο συνολικός αριθμός των ψηφοφόρων που είναι γραμμένοι στο εκλογικό τμήμα,

β) ο συνολικός αριθμός των ψηφοφόρων που ψήφισαν,

γ) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα,

δ) ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων,

ε) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων, και

στ) ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν οι απαντήσεις σε κάθε ερώτημα.

3. Για την εκτέλεση των υποχρεώσεων της προηγούμενης παραγράφου, τίθενται στη διάθεση του προέδρου της εφορευτικής επιτροπής ή όποιου διευθύνει τις εργασίες της, όλα τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας που υπηρετούν στην περιφέρεια του εκλογικού τμήματος και στην ανάγκη και πολίτες, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να εκτελέσουν αμέσως την εντολή που τους δόθηκε.

Οποιαδήποτε παράλειψη του προέδρου ή εκείνου που διευθύνει τις εργασίες της εφορευτικής επιτροπής ή των δημοσίων οργάνων ή των πολιτών τιμωρείται σύμφωνα με την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.

Άρθρο 18

1. Μετά το πέρας της διαλογής κλείνεται ο πίνακας διαλογής του προηγούμενου άρθρου με πράξη που γράφεται σε αυτόν και υπογράφεται από τον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής ή εκείνον που διευθύνει τις εργασίες της και τα μέλη της.

2. Αμέσως μετά συντάσσεται άλλη πράξη, που υπογράφουν όλοι οι προηγούμενοι, στην οποία αναφέρονται:

α) η ημέρα και η ώρα του πέρατος της διαλογής,

β) ο συνολικός αριθμός των ψηφοφόρων που είναι γραμμένοι στο εκλογικό τμήμα,

γ) ο συνολικός αριθμός των ψηφοφόρων που ψήφισαν,

δ) ο συνολικός αριθμός των φακέλων που βρέθηκαν στην κάλπη,

ε) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα,

στ) ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων,

ζ) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων,

η) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που προσβλήθηκαν ως άκυρα, αλλά κηρύχθηκαν έγκυρα, και

θ) ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων, περιλαμβανομένων όσων προσβλήθηκαν αλλά κηρύχθηκαν έγκυρα, που συγκέντρωσαν οι απαντήσεις σε κάθε ερώτημα.

Η πράξη διαβάζεται δημόσια και αντίγραφο της διαβάζεται στον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη ή στον Περιφερειάρχη Αττικής και στο δήμαρχο του Δήμου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το εκλογικό τμήμα.

3. Μετά το πέρας της διαλογής η εφορευτική επιτροπή παραδίδει στο δήμαρχο την κάλπη, αφού κλείσει μέσα σε αυτήν όσα τυχόν εκλογικά είδη περίσσεψαν, τα οποία είναι υποχρεωμένος να φυλάξει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Άρθρο 19

1. Την επόμενη της ψηφοφορίας αρχίζει από το αρμόδιο Πρωτοδικείο κάθε εκλογικής περιφέρειας η συγκέντρωση και η κατάταξη των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας.

2. Μόλις συγκεντρωθούν τα αποτελέσματα όλων των εφορευτικών επιτροπών της εκλογικής περιφέρειας, το οικείο Πρωτοδικείο προβαίνει στη σύνταξη του πίνακα των αποτελεσμάτων της επόμενης παραγράφου.

3. Στον πίνακα αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται:

α) ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων,

β) ο αριθμός των ψηφοφόρων που ψήφισαν,

γ) ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων,

δ) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων,

ε) ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων, και

στ) ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν οι απαντήσεις σε κάθε ερώτημα.

4. Ο πίνακας υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου.

5. Επικυρωμένο αντίγραφο του αποστέλλεται αμέσως στον Υπουργό Εσωτερικών.

6. Με βάση τους πίνακες η Ανωτάτη Εφορευτική Επιτροπή εκδίδει το γενικό οριστικό πίνακα αποτελεσμάτων.

7. Ο γενικός οριστικός πίνακας αποτελεσμάτων, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι αντίστοιχοι πίνακες από τα αρμόδια Πρωτοδικεία κάθε εκλογικής περιφέρειας, δημοσιεύεται με φροντίδα του Υπουργού Εσωτερικών στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ
ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Άρθρο 20

1. Ο έλεγχος του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας ανήκει στην αρμοδιότητα του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 100 του Συντάγματος.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 35-38 του ν. 345/1976 (Α' 141).

2. Οι ενστάσεις κατά του κύρους του δημοψηφίσματος και του αποτελέσματος της ψηφοφορίας συζητούνται κατά προτίμηση και πάντως εντός μηνός από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.

3. Στην περίπτωση δημοψηφίσματος για ψηφισμένο νομοσχέδιο που ρυθμίζει σοβαρό κοινωνικό ζήτημα, η απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε ημερών από τη διεξαγωγή της συζήτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 21

1. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ειδικά στον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται ανάλογα το π.δ. 96/2007, ιδίως

τα άρθρα 4-5, 8, 15, 27-28, 48, 73, 76, 92, 107, 128, και ο ν. 3023/2002.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του, κατά περίπτωση, συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

Άρθρο 22

Το άρθρο 132 του π.δ. 96/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο Περιφερειάρχης Αττικής είναι αρμόδιος για την προπαρασκευή και τη διενέργεια των γενικών βουλευτικών εκλογών και κάθε άλλης εκδήλωσης της λαϊκής θέλησης σε όλους τους δήμους του Νομού Αττικής.»

Άρθρο 23

1. Όπου στις διατάξεις του π.δ. 96/2007 αναφέρεται «ο Νομάρχης» νοείται «ο Αντιπεριφερειάρχης της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού, ο οποίος είναι αρμόδιος για την προετοιμασία και τη διενέργεια των γενικών βουλευτικών εκλογών, καθώς επίσης κάθε άλλης εκδήλωσης της λαϊκής θέλησης σε όλους τους δήμους του οικείου νομού».

2. Όπου στις διατάξεις του π.δ. 96/2007 αναφέρεται «ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης», νοείται «ο Υπουργός Εσωτερικών».

WWW.SS

Άρθρο 24

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται ο ν. 350/1976 (Α'150).

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΗΛΙΑΣ ΜΟΣΙΑΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 21 Οκτωβρίου 2011

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

www.sale.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση	Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α'	150 €	40 €	15 €	Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Β'	300 €	80 €	30 €	Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Γ'	50 €	-	-	Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-	Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Δ'	110 €	30 €	-	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α'	225 €	Δ'	160 €	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2.250 €
Β'	320 €	Α.Α.Π.	160 €	Δ.Δ.Σ.	225 €
Γ'	65 €	Ε.Β.Ι.	65 €	Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Α.Ε.Δ.	10 €	Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστριαύ 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.

Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: Μάρνη 8, τηλ.: 210 8220885, 210 8222924, 210 5279050.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:30

* 0 1 0 0 2 2 0 2 4 1 0 1 1 0 0 8 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004